

Mäntsälän poistosuunnitelman muutos

124/02.07/2021

Kunnanhallitus 15.03.2021 § 55

MÄNTSÄLÄN POISTOSUUNNITELMAN MUUTOS

211/04.041/2012

Kunnanhallitus 26.11.2012 § 290

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on antanut 15.11.2011 uuden yleisohjeen suunnitelman mukaisista poistoista. Tarkistettua yleisohjetta tulee kunnan noudattaa viimeistään tilivuodesta 2013 alkaen. Kuntien tulee tarkistaa poistosuunnitelmat hyödykekohtaisesti ja ottaa tarkistettujen poistosuunnitelmien mukaiset poistot huomioon viimeistään vuoden 2013 talousarviossa.

Poistosuunnitelman laatimisessa on suositeltavaa olennaisuuden periaatteen mukaisesti keskittyä rahamäärältään merkittävimpien pysyvien vastaavien hyödykeryhmien oikeaan laskentaan. Poistojen oikeaa tasoa on arvioitava myös kirjanpito- ja kuntalakien edellyttämän oikean ja riittävän kuvan antamisen tarkoituksessa. Poistosuunnitelmaa tulee arvioida säännöllisesti aina tilinpäätöstä laadittaessa sen varmistamiseksi, että valittu poistomenetelmä ja -aika vastaavat hyödykkeen taloudellista pitoaika. Taloudellinen pitoaika on yleensä teknistä pitoaika lyhyempi ja riippuu hyödykkeen teknisestä käyttökelpoisuudesta kunnan harjoittamassa toiminnassa. Poistoaika määrillään siten, että se vastaa kunnan omaa suunnitelmaa ja odotusta taloudelliseksi pitoajaksi.

Lähtökohtaisesti pitoaika määritellään kyseisen hyödykkeen yksilöllisten tulontuottamis- ja palvelutuotantokyvyn perusteella varovaisuuden periaatteella poistoaikojen rajoissa. Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto suosittelee poistohjeen poistoaikojen alarajojen käyttämistä ellei pidemmän poistoajan käyttämiselle ole erityistä perustetta.

Ohjeessa todetaan perusparannusmenoista seuraavaa:

Perusparannusmeno voidaan lisätä poistamattomaan hankintamenoon tai kirjata erilliseksi hankintamenoksi, jolle määritellään oma poistosuunnitelma. Jos perusparannus lisää hyödykkeeseen liittyviä tulonodotuksia tai käyttömahdollisuuksia palvelutuotannossa pidentämällä olennaisesti taloudellista pitoaika, muutetaan poistosuunnitelmaa vastaavasti. Aktivoitavia ovat ne perusparannusmenot, jotka parantavat hyödykkeen tulon- ja palvelutuottamiskykyä alkuperäistä suuremmaksi. Hyödykkeen tulon- ja palvelutuottamiskyvyn voidaan katsoa kasvaneen, jos perusparannusmeno johtaa

- hyödykkeen taloudellisen pitoajan ja tuotantokapasiteetin kasvuun
- suoritteiden laadun merkittävään parantumiseen tai tuotantoprosessien kustannusten merkittävään vähentymiseen
- korjaus- ja huoltomenot, joiden seurauksena hyödykkeen tulontuottamiskyky tai käyttö palvelutuotannossa voidaan säilyttää ennallaan, kirjataan yleensä syntymistilikauden vuosikuluksi.

Edellä mainittuja kriteereitä sovelletaan perusparannusmenojen aktivointiedellytyksiä arvioitaessa.

Uutta ohjeistusta sovelletaan 1.1.2013 alkaen uusiin hyödykkeisiin / hankkeisiin / kohteisiin ja vanhojen, ennen 31.12.2012 aktivoitujen hyödykkeiden suunnitelmapoistot voidaan suhteuttaa uuden poistojärjestelmän mukaiseen jäljellä olevaan poisto-aikaan.

Kuntajaosto katsoo, että poistosuunnitelman perusteet ovat sellaisia, jotka kunnanvaltuusto hyväksyy hallintosäännössä tai erillisellä päätöksellä. Valtuuston tulee vahvistaa suunnitelmapoistojen perusteisiin kuuluvina poistomenetelmä ja poistoaikojen vähimmäis- ja enimmäisrajat. Kunnanhallituksen tulee päättää tarkemmasta hyödykeryhmäkohtaisesta poistosuunnitelmasta.

Valtuuston 2.5.2011 § 36 hyväksymän hallintosäännön 34 §:n mukaan valtuusto hyväksyy suunnitelmapoistojen perusteet. Kunnanhallitus päättää poistosuunnitelman hyödykekohtaisista muutoksista.

30.9.2012 tilanteessa kunnan pysyvät vastaavat olivat 119,2 milj. euroa, josta aineettomat hyödykkeet 1,7 milj. euroa, aineelliset hyödykkeet 92,8 milj. euroa sekä sijoitukset 24,6 milj. euroa. Kunnan merkittävien poistosuunnitelman alainen omaisuus aineellisissa hyödykkeissä ovat rakennukset, joiden jäännösarvo oli 30.9.2012 yht. 54,3 milj. euroa.

Mäntsälän kunnan (ei sis. Mäntsälän Vettä) suunnitelmapoistot ovat käyttöomaisuusryhmittäin seuraavat:

Tilikauden poisto (1000 €)	2010	2011	TA2012	TPE2012	TA2013	2013(arvio)
Muut pitkävaikutt. menot	203	200	141		158	158
Rakennukset	1 400	1 436	1 577		1 855	2 660
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 140	1 142	1 348		1 477	1 477
Koneet ja kalusto	364	423	335		415	415
Muut	58	101	203		290	290
Yhteensä	3 165	3 302	3 570	3 773	4 195	5 000

Uuden poistosuunnitelman käyttö nostaa kunnan suunnitelmapoistoja nykytasosta arviolta 1,2 milj. euroa vuositasolla noin 5 milj. euroon. Muutos on merkittävin rakennuksissa, joiden kirjanpito- ja jäännösarvot ovat suurimmat kunnan poistopohjassa.

(Lisätietoja; kunnankamreeri Anja Tupamäki, puh. 040 - 314 5240; tekninen johtaja Hannu Seppälä, puh. 040 - 314 5934)

Kj:n päätösesitys

Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle, että Mäntsälän kunnan poistosuunnitelman perusteet hyväksytään seuraavasti:

- pysyvien vastaavien hyödykkeiden poistomenetelmänä käytetään edelleen tasapoistoa (pl. ryhmät, joita ei poisteta lainkaan),
- kiinteistöjen perusparannukset käsitellään edelleen erillisinä hyödykkeinä, joille määritellään oma poistosuunnitelma, tai vaihtoehtoisesti suhteutetaan jäljellä olevaan poisto aikaan,
- vuosikulujen ja investointimäärärahojen ero ohjeistetaan ja huomioidaan talousarviossa ja käyttösuunnitelmissa,
- liitteenä oleva poistosuunnitelmataulukko vahvistetaan poistosuunnitelman perusteiksi. Poistosuunnitelmataulukko korvaa nykyisen poistosuunnitelmataulukon käyttöomaisuusryhmittäin,
- päätetään, että pysyvien vastaavien hyödykkeiden rakennusten ns. vanha menojäännös poistetaan tasapoistona 40 vuoden poistoajalla entisen 50 vuoden sijaan. Poikkeuksena ovat uudet kohteet (terveyskeskuksen laajennus ja Ehnroosin koulun peruskorjaus), jotka poistetaan uuden poistosuunnitelman mukaisena ja
- saatetaan vuosipoistot vuosittain kunnanhallitukselle tiedoksi.

Käsittely: Kunnankamreeri Anja Tupamäki esitteli asiaa kokouksessa.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaan.

- Merkittiin, että Anna Helin poistui kokouksesta 18.30 tämän pykälän aikana.

Liite 1. Poistosuunnitelma

Kunnanvaltuusto 10.12.2012 § 88

Päätösesitys: Kunnanvaltuusto hyväksyy kunnanhallituksen esityksen.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Liite 1. Poistosuunnitelma

Kunnanhallitus 15.03.2021

Kunnan kirjanpidossa kirjanpitolakia noudatetaan soveltuvin osin. Kirjanpitolain säännösten soveltamisesta antaa ohjeet kirjanpitolautakunnan kuntajaosto (kirjanpitolaki 8. luku 2. §). Sen antamat ohjeet kuuluvat kirjanpitolain 1. luvun 3 §:n edellyttämän hyvän kirjanpitolautakunnan lähteisiin kunnan kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä. Vuonna 2016 Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto tarkisti annettua yleisohjetta suunnitelman mukaisista poistoista ja ilmoitti, että tarkistettua ohjetta on noudatettava viimeistään tilivuodesta 2017 alkaen. Kirjanpitolain 5. luvun 5 §:n mukaisesti pysyviin vastaaviin kuuluvan aineellisen omaisuuden hankintameno aktivoidaan ja kirjataan vaikutusaikanaan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi. Suunnitelmapoistoja koskevan yleisohjeen tarkistuksessa huomioitiin erityisesti kirjanpitolain perustamismenoja,

kehittämismenoja ja liikearvoa koskevat muutokset. Perustamismenot, kehittämismenot tai liikearvo tulee kirjanpitolain 5. luvun 7., 8. ja 9. §:n mukaan poistaa enintään viiden vuoden kuluessa. Liikearvo voidaan kuitenkin poistaa enintään 20 vuoden kuluessa jos sen vaikutusaika on viittä vuotta pidempi.

Vuonna 1997 tapahtuneen liikekirjanpitoon siirtymisen jälkeen kunnan pysyvien vastaavien hyödykkeiden poistoajat olivat huomattavan pitkiä. Mäntsälän kunnassa poistosuunnitelmaa tarkistettiin vuonna 2012 ja pysyvien vastaavien poistoaikoja lyhennettiin kirjanpitolautakunnan kuntajaoston vuonna 2011 antaman suunnitelman mukaisia poistoja koskevan yleisohjeen julkistamisen jälkeen. Vuonna 2016 tehdyn yleisohjeen päivityksen vuoksi kunnan poistosuunnitelmaa ei ole tarkistettu, vaan kunnassa on noudatettu vuonna 2012 hyväksyttyä poistosuunnitelmaa.

Kunnan poistoaikasuositus tulee päivittää vastaamaan kirjanpitolautakunnan poistoaikasuositusta. Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston poistoaikasuosituksessa luvussa 3.2.1 kehoitetaan noudattamaan suositeltujen poistoaikojen alarajoja, ellei pidemmän poistajan käyttämiseen ole erityistä hyödykekohtaista perustetta. Kunnassa vuonna 2012 hyväksytty poistosuunnitelma ei noudata näitä poistoaikasuosituksen alarajoja. Poistoaikasuosituksen noudattamisella kunnat varmistavat tilinpäätöksissä oikean ja riittävän kuvan antamisen kunnan taloudesta poistonalaisten pysyvien vastaavien hyödykkeiden osalta. Investointien hankintamenoja ei kaikilta osin ole poistettu kunnassa siinä ajassa kuin hyödykkeiden taloudellinen pitoaika edellyttäisi. Taloudellinen pitoaika seuraa hyödykkeen tulontuottamis- kyvyn tai palvelujen tuotantokyvyn vähenemistä. Poistojen tarkoituksena ei ole seurata ensi sijassa hyödykkeen fyysistä kulumista tai sen todennäköisen luovutushinnan pienenemistä vaan sen taloudellista pitoaikaa. Tämä taloudellinen pitoaika on yleensä lyhyempi kuin hyödykkeen tekninen pitoaika.

Kunnan kirjanpitäjän ja taloussuunnittelijan käyttöomaisuuseriä koskeneessa selvitystyössä ilmeni, että mikäli kunta muuttaisi kaikkien valmistuneiden hyödykkeiden tase-arvot poistoaikasuositusten alarajojen mukaisiksi, tästä seuraisi yli 20 milj. euron lisäpoistotarve. Kunnan kirjanpidossa olevien pysyvien vastaavien arvostus poikkeaa siis huomattavasti poistoaikasuositusten mukaisesta arvostuksesta. Ennen tilinpäätöskirjauksia kunnan poistonalaisten pysyvien vastaavien arvo taseessa oli yhteensä n. 109,6 milj. euroa. Jotta poistoaikasuositusten mukaisten ja kunnassa käytettyjen poistoaikojen mukaisten tasearvojen välinen arvostusero ei enää kasva, tulisi kunnan poistoaikoja muuttaa jo tilinpäätöksestä 2020 lähtien valmistuvien investointien osalta noudattamaan kirjanpitolautakunnan kuntajaoston poistoaikasuosituksen alarajoja. Hallintosäännön mukaisesti kunnanhallitus voisi edelleen erityisistä perustellusta syystä päättää poikkeavasta hyödykekohtaisesta poistoajasta.

Kirjanpitolain 3. luvun 3 § 3. momentissa säädetään noudatettavaksi tilikauden tuloksesta riippumatonta varovaisuutta tilinpäätöstä laadittaessa

niin, että otetaan huomioon kaikki poistot ja arvonalennukset vastaavista, sekä kaikki päättyneeseen tai aikaisempiin tilikausiin liittyvät, ennakoitavissa olevat vastuut ja mahdolliset menetykset, vaikka ne tulisivat tietoon vasta tilikauden päättymisen jälkeen. Kirjanpitolautakunnan yleisohjeen kohtien 2.3.2.2 ja 3.3 sekä 3.5.1 mukaan pysyvien vastaavien hyödykkeiden tasearvoja tulee tarkastella aina tilinpäätösten yhteydessä ja arvonalentumis- tai lisäpoistojen kirjauksen tarvetta tulee harkita hyödykkeen todennäköiset tulonodotukset ja arvo palvelutuotannossa huomioiden ja varovaisuuden periaatetta noudattaen.

Koska kunnassa ei ole noudatettu kirjanpitolautakunnan poistoajakausositusten mukaista poistoaikaa, kunnan talousjohtaja, taloussuunnittelija, tilakeskuksen päällikkö ja tekninen johtaja selvittivät poistonalaisten pysyvien vastaavien hyödykkekohtaisia tasearvoja vuoden 2020 tilinpäätöksessä ennen vuotta 2020 valmistuneiden hyödykkeiden osalta. Selvityksessä kävi ilmi, että useiden hyödykkeiden tasearvot olivat liian suuret niiden kirjanpitosäännöksissä määritellyn taloudelliseen pitoaikaan ja osin myös tekniseen pitoaikaan nähden. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden tasearvot kunnassa ovat joissain tapauksissa olleet jopa hyödykkeiden markkina-arvoja korkeammat ja kunta on myyntitilanteessa joutunut kirjaamaan myyntitappioita.

Selvityksen vuoksi päädyttiin esittämään vuoden 2020 tilinpäätökseen yhteensä 5 124 200,19 euron lisäpoistoja ennen vuotta 2020 valmistuneista investoinneista oikean ja riittävän kuvan antamiseksi kunnan taloudellisesta tilanteesta. Luettelo hyödykkeistä, joista lisäpoisto esitetään tehtäväksi, on tämä esityslistan liitteenä. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden tasearvoja tullaan poistoajakausosituksen mukaisesti tarkastelemaan myös tulevien tilinpäätösten yhteydessä.

(Valmistelija:
talousjohtaja Helena Perämäki, helena.peramaki@mantsala.fi)

Kunnanjohtajan päätösesitys

Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle, että Mäntsälän kunnan poistosuunnitelman perusteet hyväksytään seuraavasti:

- pysyvien vastaavien hyödykkeiden poistot kirjataan 1.1.2020 jälkeen valmistuneiden investointien osalta liitteenä olevan poistosuunnitelman mukaisesti käyttäen poistomenetelmänä tasapoistoa (pl. ryhmät, joiden hankintamenoa ei poisteta lainkaan).
- kiinteistöjen peruseräparannukset käsitellään edelleen erillisinä hyödykkeinä, jolle noudatetaan poistosuunnitelman perusteissa ilmenevää poistoaikaa tai vaihtoehtoisesti suhteutetaan kyseisen kiinteistön jäljellä olevaan poistoaikaan.

Edelleen kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle, että Mäntsälän kunnan vuoden 2020 tilinpäätökseen hyväksytään yhteensä 5 124 200,19 euron lisäpoistot liitteenä olevan pysyvien vastaavien hyödykkekohtaisen luettelon mukaisesti.

Käsittely: Talousjohtaja Helena Perämäkeä kuultiin asiantuntijana pykälän yhteydessä.

Käsittelyn kuluessa kunnanjohtaja täydensi esitystään seuraavasti: "Poistoaikoja yksittäisten investointikohteiden osalta tulee käsitellä vuosittain talousarvion yhteydessä".

Päätös: Hyväksyttiin täydennetyt päätösesityksen mukaan.

Liite 1. Poistosuunnitelma

Liite 2. Hyödykekohtaiset lisäpoistot tilinpäätökseen 2020